

Demoverze - freeware - shareware

V nabídce našeho Katalogu naleznete jednak demoverze a dále ostatní volně šiřitelné programy. Demoverze lze přirovnat k programům typu freeware, s tím rozdílem, že šířený program není plně funkční - je to jen funkční demo. Pod pojmem funkční demo se obvykle skrývá "ochromená" verze, která se od svého komerčního bratra liší neschopností tisknout, ukládat nebo jinak trvale získávat z programu vytvořená data. Často je také omezen jednorázový časový limit pro běh programu. Po vypršení limitu je nutno program ukončit a - při jeho opětovném spuštění - začít znovu. Někdy je volena cesta zásahu do funkčnosti programu omezením jeho kapacity nad spravovanými daty.

Volně šiřitelné programy lze dále rozdělit do tří skupin. Termínem PUBLIC DOMAIN se označuje software, jehož autor se vzdal jeho vlastnictví a věnoval program k veřejnému použití. S dílem (programem) může každý nakládat jak se mu zlíbí, autor nad ním nemá žádnou kontrolu a nemůže za něj tudíž vyžadovat žádné poplatky. Opakem public domain jsou programy, jejichž autoři si ponechali autorská práva (copyright). Označují se jako FREEWARE. I zde platí, že šíření a používání programů je zdarma, autoři ale sami rozhodují o způsobech distribuce a využití svých programů. Proto je nutné si vždy nejprve přečíst příslušnou pasáž v dokumentaci k programu.

Všechny výše uvedené skupiny software lze bez omezení používat, v našem Katalogu jsou označeny písmenem F. Název SHAREWARE označuje marketingovou metodu při níž se autorsky chráněné programy volně dostávají k uživateli za účelem posouzení. Program tak můžete vyzkoušet dříve, než jej koupíte; v angličtině se vžilo spojení "Try Before You Buy" - vyzkoušej, než koupíš. Na této vymoženosti je založena celá koncepce shareware - s minimálními náklady zjistíte, zda program přesně vyhovuje vašim požadavkům, seznámíte se s různými produkty z dané oblasti. Autor sharewarového programu vám k tomu nabídne zkušební dobu typicky 30 dní. Jestliže se po uplynutí této lhůty rozhodnete program používat, musíte jej zaplatit - program registrovat. Shareware tedy NENÍ zdarma. Registrace se u jednotlivých autorů liší (podmínky naleznete opět v dokumentaci k programu), většinou vám přinese řadu dalších výhod: aktuální verzi, tištěný manuál, servis po telefonu, nové verze zdarma nebo za zvýhodněnou cenu, prémiové programy a další speciální nabídky.

Pokud u programu není uvedeno písmeno F, znamená to, že program je typu shareware. Místo písmene je uvedena částka (typicky v amerických dolarech) pro registraci jednorázové verze. Kromě těchto tří základních skupin volně šiřitelného software existují ještě další "odnože": Cardware - autor jako registraci požaduje, abyste mu zaslali pohlednici. Aidware - finanční výtěžek z registrací programu bude použit výhradně pro humanitární účely.

Jak registrovat u nás.

Volně šiřitelné programy můžete získat také prostřednictvím naší zásilkové služby sw Chip SHOP. Částka, kterou zaplatíte za disketu s programem je ale pouze poplatek za distribuci - nezahrnuje cenu programů samotných.

Posílat peníze v obálce rozhodně není zrovna nejšťastnější způsob platby. Pokud pomineme riziko, že se zásilka po cestě někde ztratí, vypadá tento způsob platby v civilizovaných zemích poněkud nevhodně (asi jako kdyby někdo chtěl platit v naturáliích, třeba husou nebo králíkem). Pokud tedy vyloučíme možnost, že zájemce o shareware je držitelem kreditní karty (takových lidí je u nás po hříchu málo), zbývají dvě možnosti: platba z vlastního účtu nebo platba prostřednictvím poštovní či bankovní poukázky.

První způsob je logicky jednodušší, ovšem i zde narážíme na známý problém: ne každý zájemce o shareware má konto. Vzhledem k tomu, že pokud se někdo rozhodne za program zaplatit, jde většinou o nevelké částky, zřizování konta kvůli několika desítkám dolarů by bylo přece jen trochu

přitažené za vlasy. Zbývá tedy klasická cesta, kterou většina z nás z domova důvěrně zná - placení poštovní či jinou poukázkou.

Česká pošta podle našich informací zasílání peněžních částek do zahraničí umožňuje, i když jen do vybraných zemí, se kterými uzavřela dvoustranné dohody. Na jednotlivé státy se také vztahují limity pro maximální výši zasílané částky. U Spojených států se jedná o 500 dolarů, u Spolkové republiky Německo o 5000 marek.

Alternativou k poštovní poukázce může být poukázka bankovní (tzv. voucher), popř. šek. Tuto službu nabízí například Československá obchodní banka. Rozdíl v obou typech spočívá například v tom, že za zaslání poštovní poukázky se platí určitá nominální částka (třebaže závislá na výši posílané sumy), za vystavení šeku se platí určité malé procento zasílané částky, přestože i zde existuje minimální obnos, který si banka naúčtuje. Je třeba si ovšem uvědomit, že i zahraniční banky si za proplacení šeku mohou něco naúčtovat, a proto se v tomto případě vyplatí kontaktovat adresáta a dohodnout se s ním, jaký způsob platby je za daných podmínek nejvhodnější.